

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Quòd regiæ digniti honor sit & obedientia ab omnibus deferenda,
contumacia autem superborum disciplina coërcenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Hier. 35.

minus per Hieremiam, ita dicens: Pro eo quod obedistis precepto Ionadab patris vestri, & custodistis omnia mandata eius, & fecistis universa quae praecepit vobis, propterea haec dicit Dominus Deus Israel: Non deficiet vir de stirpe Ionadab filij Rechab stans in conspectu meo cunctis diebus. In Malachia quoque sic Dominus ait: Filius honorat patrem, & servus dominum suum. Si ergo pater ego sum, ubi est honor meus? Et si ego Dominus sum, ubi est timor meus?

Malach. 1.

Hinc & in evangelio ipsa Veritas ad Pharisaeos ait: Quare & vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honora patrem & matrem. & Qui maledixerit patri vel matri, morte moriatur. Vos autem dicitis: Quicumque dixerit patri vel matri, Manus quodcumque est ex me, tibi proderit, & non honorificabit patrem suum aut matrem suam, & irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram. Et item alibi ad Iudaeos ait: Ego honorifico patrem meum, & vos inhonorastis me: Item alibi: Non veni, inquit, facere voluntatem meam, sed ejus qui misit me patris.

Matth. 15.

Paulus quoque in epistola sua ad Ephesios ait: Filij, obedite parentibus vestris in Domino. Hoc enim justum est. Honora patrem tuum, quod est mandatum primum in promissione, ut bene sit tibi, & sis longaevis super terram. Item ad Colossenses: Filij, inquit, obedite parentibus vestris per omnia. Hoc enim placitum est in Domino. Petrus quoque similiter in epistola sua ammonet, dicens: Adulescentes, subditi estote senioribus. Omnes autem invicem humilitatem insinuate: quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.

Joa. 8.

Joa. 4.

Ephes. 6.

Colos. 3.

1. Pet. 5.

De his qui parentes suos vel majores contemnendo despiciunt.

CAPUT II.

Gen. 9.

QUANTUM autem displiceat Deo de honestatio parentum, exempla illa quae inveniuntur in divinis libris declarant. Nam cum post diluvium Noë plantasset vineam, & se vino inebriasset, nudatusque jacuisset in tabernaculo suo, medius trium filiorum ejus, qui patris sui nuditatem conspiciens inrulerat, maledictionem debitam in semine suo perceperat; ceteri vero filij ejus, qui velaverunt obscenitatem parentis, benedictione patris perpetuo sunt remunerati. Sic & ceteris Patriarchis displicuisse reperitur inaequalitas ac feritas morum sobolis suae, & mansuetudo placita fuisse. Denique de Ismael primo filiorum Abraham legitur quod homo ferus esset, manusque ejus contra omnes, & manus omnium contra eum, & quod e regione univerforum fratrum

Gen. 27.

Hier. 49.

suorum figeret tabernacula. Sedin Isaac vocatum est parenti semen cui benedixit Dominus, & pactum suum statuit illi in saeculus sempiternum & semini ejus post eum, quia per omnia patris sui obtemperavit voluntati. Huic nati sunt duo filij, Esau videlicet & Jacob: quorum primus erat rufus, & in morem pellis hispidus; qui adultus factus est vir gnarus & homo agricola. Sequens autem frater ejus vir erat simplex, habitabat in tabernaculis. Unde & mater eum maxime diligebat; cui & paterna benedictio pleniter perveniebat; fratre ejus seniore propter cupiditatem escae primogenitorum honorem perdente. Similiter & pater Jacob Ioseph filium suum minorem natu super omnes filios suos diligebat, quem scriptura mansuetissimum atque justissimum esse testatur, qui patrem suum atque fratres pietate largissima fovebat ac nutrebat. Moyses igitur, qui constitutus est a Deo dux populi Israel, & cum Deo loquebatur sicut homo loquitur ad amicum suum, numquid in minoribus ejus praecipue praedicatur quod homo fuerit mitissimus ultra omnes homines qui morabantur in terra. Iesus vero minister Moysi, quia per omnia fidelis & devotus atque obediens fuit domino suo, principatum populi Israel divino iudicio electus post Moysen accepit, & feliciter usque ad finem perduxit. Sic & David, minimus inter fratres suos, ob hoc maxime Deo placuit, & ad regni culmen pervenit, quia humilitatem, patientiam, ac mansuetudinem maxime in minoribus suis servavit. de quo in psalmo scriptum est: Memento, Domine, David & omnis mansuetudinis ejus. Hinc & in Machabaeorum libro legitur: David in sua misericordia consecutus est sedem regni in saecula. Ananias, Azarias, Misael in fide persistentes liberati sunt a flamma. Daniel in sua simplicitate ereptus est de ore leonum, & honoribus sublimatus, factus est in regnis inclitus. Sic videlicet omnes qui speraverunt in Deum, & patienter ejus adiutorium praestolabantur, nequaquam ab eo sunt deserti.

Quod regia dignitati honor sit & obedientia ab omnibus deferenda, contumacia autem superbiorum disciplinam coercenda.

CAPUT III.

QUOD autem regiae dignitati honor sit a subditis offerendus, & quod Deo displiceat contumacia subditorum, ostendit scriptura divina ram in sententiis quam etiam in exemplis. Nam in Exodo scriptum est: Dii non detrahes, & principi populi tui non

maledices. Et in Deuteronomio: *Qui autem, inquit, superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, & decreto iudicis, morietur homo ille, & auferas malum de Israël, cunctusque populus audiens timebit, & nullus deinceps intumescet superbia.* Hinc & Samuël Propheta in libro Regum obedientiam ita laudavit, dicens: *Melius est enim obedientia quam victima, & auscultare magis quam offerre adipem arietum; quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idolatriæ, nolle adquiescere.* Vnde in Proverbiis scriptum est: *Time Dominum, fili mi, & Regem, & cum detractoribus ne commiscearis; quoniam repente confurget perditio eorum; & ruinam utriusque quis novit?* Et item: *Abominabiles Regi qui agunt impiè; quoniam iustitia firmatur solium. Voluntas Regum, labia iusta. Qui rectè loquitur, diligitur.* Denique in evangelio non solum parentes Iesu Regi terreno censum solvebant, sed etiam ipse Dominus pro se Imperatori tributum solvit, & atque aliis idem facere præcepit, dicens: *Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo.* Sic & apostolica lectio obedientiam maioribus impendere nos docet. Nam Petrus in epistola sua scribit, dicens: *Subiecti igitur estote omni humane creaturæ propter Deum, sive Regi quasi præcellenti, sive ducibus, tanquam ab eo missis ad vindictam malorum, laudem vero honorum.* Et paulò post: *Deum, inquit, time, Regem honorificate.* Hinc & doctor gentium ad Romanos scribens ait: *Omnibus potestatibus sublimioribus subditi estote. Non est enim potestas nisi à Deo. Quæ autem sunt, à Deo ordinata sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem adquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis, sed mali. Vis autem non time- re potestatem? Bonum fac, & habetis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bono. Si autem malum feceris, time. Non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est, vindex in ira ei qui malum agit. Ideo necessitate subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. Ideo enim & tributa præstatis. Ministri enim Dei sunt, in hoc ipsum servientes. Reddite ergo omnibus debita, cui tributum tributum, cui vectigal vectigal, cui timorem timorem, cui honorem honorem.* Superbia ergo & seditio contra Principes suos quantum Deo displiceat ostenditur in actibus Nebroth, qui primus tyrannidem exercuit, de quo scriptum est quòd robustus esset venator coram Domino, & in his qui turrem ædificare conati sunt ad indicium superbiæ suæ, quorum Deus linguam confudit & destruxit opera, ita ut dispergerentur ab invicem in universum orbem terrarum, necnon & in factis

Chore, Dathan, & Abiron, qui se elevaverunt & surrexerunt contra Moysen ducem populi, quos inaudito antea iudicio Dominus condemnavit, ita ut aperiens terra os suum deglutiret eos & omnia quæ ad illos pertinebant, descenderuntque viventes in infernum. Horum ergo casum atque ruinam pertimescens David unctus jam Rex, non ausus est levare manum suam contra Saül Regem; sed viris illis qui eum persuaserunt ut Saül quasi sibi traditum in deserto Engaddi vel in deserto Ziph percuteret atque interimeret, respondit dicens: *Propitius sit mihi Dominus ne faciam hanc rem domino meo Christo Domini ut mittam manum meam in eum, quoniam Christus Domini est.* Et item: *Quis, inquit, extendit manum suam in Christum Domini, & innocens erit? Vivit Dominus quia nisi Dominus percusserit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut in prælium descendens perierit, propitius sit mihi Dominus ne extendam manum meam in Christum Domini.* Vnde & illum juvenem qui se plaudebat quasi occideret Saül iussit interficere, dicens ad eum: *Quare non timuisti mittere manum tuam ut occideres Christum Domini? Sanguis tuus sit super caput tuum. Os enim tuum locutum est adversum te dicens: Ego interfeci Christum Domini.* Idcirco liberavit Dominus David, & protegebat eum ab universis hostibus suis, eosque qui insidiabantur animæ ejus tradidit in potestatem ipsius; filium quoque ejus Absalon, qui in superbiam elatus contra patrem seditionem suscitavit, necnon & tumultuantem Sebalium Bochri in ditionem suam redegit; quatenus cognoscerent omnes qui fraudem contra dominos suos iniqui moluntur, quòd innocentia iusti validior est astutiæ malignorum.

Sed hæc licet antiquitus facta veterum prodant historia, tamen hujuscemodi Christianis temporibus non desunt exempla. Nam tyranni qui contra dominos legitimos subita insolentia se erexerant, non impuniti evaserant; sed iusto iudicio Dei damnati, poenas condignas luebant. Cujus rei indicia sunt bella famosissima gloriosissimi & fidelissimi Imperatoris Theodosij, quæ gessit contra Maximum tyrannum, Gratiani domini sui interfectorem, fratrisque ejus Valentiniani de regno expulso-rem, quem sola fide major, universa autem apparatus belli comparatione minor, sine dolo & sine controversia Theodosius clausit, cepit, occidit. Similiter & contra Arbogastem atque Eugenium infestissimos tyrannos, qui plurimas tam Romanorum quam etiam barbarorum contraxere copias ad invadendum regnum & subvertendum Principem; quos

utique Christianissimus Imperator, potentia Dei non fiducia hominis fretus, magis orationibus quam armis subegit. Cui etiam miracula divinitus conlata palam favebant, ita ut turbo ventorum in ora hostium rueret, & spicula ab ipsis missa in se converteret, scutaque incidens ora eorum pectoraque graviter verberaret. Vnde Eugenius captus atque interfectus est. Arbogastus vero sua se manu perculit. Sic & in Arcadij prædicti Theodosij Imperatoris filij temporibus filiique ipsius Theodosij junioris, Gildo Comes dispiciens parvam ætatem memorati Theodosij, regnum sibi usurpare tentabat, quem contra Mascetel frater suus missus est: qui cum recenti cæde filiorum suorum, quos Gildo frater ejus dolo circumventos interfecit, turbatus esset, tamen magis in divinum auxilium quam in proprias vires confidens, secum sanctos servos Dei aliquot permotos precibus sumpsit, cum his orationibus jejunos psalmos dies noctesque continuans, sine bello victoriam meruit ac sine cæde vindictam. Hoc modo denique cum contra hostium septuaginta milia militum in castris opponeret, sanctus Ambrosius Episcopus Mediolanensium ei per somnium apparere visus est, certisque indicis victoriam prælagare. Vnde & confortatus in hostem circumfusum procedit, & cum ad eos qui primi occurrerant pia pacis verba jactaret, signiferum quendam insolenter obfistentem & jam jamque pugnam excitantem gladio percussit in brachio, eumque manu debilem ipso vulnere coëgit pronum inclinare vexillum. Quo viso, reliquæ cohortes deditionem jam fieri priorum æstimantes, certatim sese ad Mascezelem signis tradidere. Vnde conversi barbari, quorum magnam multitudinem Gildo ad bellum deduxerat, defectu militum destituti, in diversa fugerunt. Gildo & ipse fugam molitus, arrepta navi in altum profectus, ac deinde revocatus in Africam est. Post aliquot autem dies strangulatus interiit. Inveniuntur etiam & his similia in aliorum Imperatorum vel Regum temporibus contigisse. Sed non necesse est coram scientissimis ac rerum omnium peritissimis plura replicare. Tantum hæc commemorationis causa posita sufficiant.

Quòd non liceat filijs parentes suos de hereditate & possessione propria expellere, atque ab eis aliquid per vim seu fraudem auferre.

CAPUT IV.

Nec illud etiam prætereundum est, quòd non decet filios, cum heredes

futuri decernuntur, parentes suos de honoribus suis ac possessionibus proturbare, quia nec hoc divina auctoritas neque sanctorum patrum exempla probant atque consentiunt. Legimus ergo quòd David Rex juberet Sadoch sacerdoti & Nathan Prophetae ut ordinarent atque ungerent filium suum Salomonem in Regem super Israël, constitueritque eum super solium suum. Sed tamen non antea scriptum invenitur confortatum esse Salomonem in regno suo nisi post patris obitum. Tunc enim scriptura ita dicit: *Dormiit David cum patribus suis, & sepultus est in civitate David. Salomon autem sedit super thronum David patris sui, & firmatum est regnum ejus nimis.* Sic & ceteri Reges semper post patris obitum successisse in regno patribus suis descripti sunt, licet aliqui eorum filios suos consortes regni prælegerint, sicut Constantinus Imperator tres filios suos Constantinum videlicet, Constantium, & Constantem, in diversis orbis partibus Cæsares constituit, & Theodosius Arcadium & Honorium participes regni sui esse voluit. Omnes tamen illi patribus suis subditi atque subjecti usque ad finem vitæ eorum perseveraverunt: quia nulla lex, sive divina, seu etiam humana, laudat filios per rapinam vel fraudem parentes suos à sedibus suis & possessionibus eicere, sed magis docet ac præcipit cum reverentia & humilitate atque condigno obsequio à patribus futuram hereditatem promerendo sperare. Nam & hoc Dominus noster in evangelio docuit discipulos suos, dicens: *Quicumque voluerit fieri inter vos major, erit vester minister; & quicumque voluerit inter vos primus esse, erit omnium servus.* Et ut hoc suo exemplo probaret, subjunxit dicens: *Nam & filius hominis non venit ut ministraretur ei, sed ut ministraret, & daret animam suam redemptionem pro multis.* Et alibi: *Non est, inquit, discipulus super magistrum, nec servus super dominum suum. Sufficit discipulo ut sit sicut magister ejus, & servus sicut dominus ejus.* Apostolus quoque humilitatem Christi nobis præcipue commendavit, dicens: *Hoc sentite in vobis quòd & in Christo Iesu: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum, factus obediens patri usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus illum exaltavit, & donavit illi nomen quòd est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur caelestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.*

*Rufinus lib. 2.
c. 16.*

*Orat. lib. 7.
c. 16.*

1. 72. 1.

1. 72. 1.

Mat. 23.

Mat. 23.

Mat. 23.

Mat. 23.